

YÜZDE YÖNTEMİ VE BAZI FİNANSAL ORANLAR YARDIMIYLA ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ SEKTÖRÜNDE YER ALAN FİRMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kadri Cemil AKYÜZ¹ İbrahim YILDIRIM¹ İlker AKYÜZ¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü
61040, Trabzon, TÜRKİYE
akyuz@ktu.edu.tr

Özet-İşletmeler sahip oldukları finansal varlıklardaki değişimleri doğru bir biçimde takip edebildikleri ölçüde başarılı olacak ve rekabet ortamında güçlü kalacaklardır. Geçmiş dönemlerdeki faaliyet, karlılık ve mali durumu değerlendiren finansal analiz, gelecekte uygun yatırım ve finansal kararların alınabilmesi bakımından yön verici niteliktedir. Finansal analiz amacıyla kullanılabilen birçok yöntem olmasına karşın finansal tabloların doğru ve eksiksiz biçimde oluşturulması aranan başarı ile doğru orantılıdır. Dikey analiz işletmelerin aktif-pasif yapısı ile gelir-gider durumlarının değerlendiren ve yüzde cinsinden karşılaştırma yapılmasına imkan veren bir niteliktedir. Oran analizi işletmelerin farklı ilgi grupları açısından değerlendirilmesine imkan sağlayan bir analiz yöntemidir. Bu çalışmada Borsa İstanbul' da (BIST) işlem gören orman ürünleri sanayi sektörü bünyesinde yer alan firmaların 2015-2016 dönemi konsolide olmayan bilanço ve gelir tablolarındaki değişimler dikey analiz ve oran analizi yöntemi yardımıyla incelenmiş ve değişimlerin işletmeler açısından ne anlamda değerlendirilmesi gerektiği yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler-Finansal Analiz, Dikey Analiz, Oran Analizi, Orman Ürünleri Sanayi Sektörü, BIST

AN APPLICATION OF COMMON SIZE ANALYSIS AND SOME FINANCIAL RATIO IN THE FOREST PRODUCT INDUSTRY

Abstract: Firms will be successful in the extent they can accurately track changes in their financial assets and will remain strong in the competitive environment. Financial analysis that assesses activity, profitability and financial position in the past periods is crucial in terms of making appropriate investment and financial decisions in the future. Although there are many methods that can be used for financial analysis, the correct and complete form of financial statements is directly proportional to the desired success. Common size analysis is an asset-liability structure that enables the comparison of cost-revenue situations and percentages. Ratio analysis is an analysis method that allows businesses to be evaluated in terms of different interest groups. In this study, the

Bu makale, 4. Uluslararası Mobilya ve Dekorasyon Kongresi'nde sunulmuş ve İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi'nde yayınlanmak üzere seçilmiştir.

changes in the balance sheets and income statement of the firms in the forest products industry sector, which are traded in Borsa Istanbul (BIST), in the period of 2015-2016, were examined with the help of the common size and ratio method. It is interpreted how the changes should be evaluated in terms of firms.

Keywords: Financial Analysis, Common Size Analysis, Ratio Analysis, Forest Product Industry, BIST

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Sahip olunan kaynakların sınırlı olması, ulaşılmak istenen amaç için kaynakların etkin kullanımını zorunlu kılmaktadır. Kaynakların etkin kullanımı rekabet ortamında güçlü olmayı ve güçlü kalmayı sağlayacaktır. Kullanılan kaynakların dönemsel olarak nasıl değişimlere uğradığının belirlenmesi ve olumlu ya da olumsuz yönde oluşan değişimlere karşı önceden önlemler alınması modern işletmecilik açısından son derece kritik öneme sahiptir. Böylelikle doğru ya da yanlış yapılan işlemler analiz edilerek ileriki dönemler için doğru stratejiler geliştirmek mümkün olabilmektedir.

Üretim faktörleri içinde yer alan ve önemi küresel sermaye hareketleri nedeni ile her geçen gün artan finans ve finansal yapı dikkatle izlenmesi gereken bir konumda bulunmaktadır. Finansal anlamda önceden uyarı niteliğinde olacak sinyallerin zamanında değerlendirilmeyişi bireysel ve milli sermaye unsurlarının zarar görmesine, istihdam ve üretim dahil bir çok alanda sorunlar yaşanmasına neden olacaktır.

Finansal yapıda oluşan değişimler şirketlerin belirli zamanlarda yayınlamış oldukları finansal tablolar yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Finansal tablolar finansal analizlerle irdelenmekte, yönetim kademesine alması gereken kararlar hakkında yön gösterilmekte ve en az riskle en uygun stratejilerin belirlenmesine olanak sağlamaktadır. Bilanço ve gelir tablosu finansal analiz için kullanılan iki temel tablo niteliğinde olup muhasebe ilkelerine göre hazırlanmaları kaydıyla şirketlerin yapılarında oluşan değişimleri yansıtan niteliklere sahiptirler. Finansal analiz amacıyla kullanılabilen birçok yöntem olmasına karşın ilgilenenlerin bakış açısı, ilgi düzeyi, bilgi seviyesi ve öncelikleri nedeni ile bu analizler farklılaşabilmektedir. Karşılaştırmalı analiz, eğilim yüzdeleri analizi, dikey analiz ve oran analizi finansal analiz amacıyla yoğun olarak kullanılan tekniklerdendir.

Gelişmekte olan ekonomilerin temel itici gücünü sanayi yapılanması içinde bulunan imalat sanayi işletmeleri oluşturmaktadır. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi gerek üretim ve gerekse sahip olduğu istihdam gücü ile imalat sanayi içinde önemli bir konumda yer almaktadır. Bu çalışmada KAP ve BİST’ de faaliyet gösteren Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün 2015 ve 2016 yılı finansal tabloları dikey analiz ve oran analizi yöntemleri ile incelenmiştir. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi sektörü bünyesinde KAP’ da yer alan dört adet firmanın bilanço ve gelir tablosu verileri birleştirilmiş ve elde edilen birleşik finansal tablolar yardımıyla analizler gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda sektörün risk yapısı ve finansal konumu değerlendirilmiştir.

1.1.Finansal analiz (Financial Analysis)

Finansal faaliyetlerin yönetimi ile ilgili bir konu niteliğinde olan finansal analiz şirketlerin finansal faaliyetlerini ve performanslarının değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır. [1-2]. Şirketlerin geçmiş dönem faaliyetlerini incelemek ve analizler yaparak işletme performansı ile bulunduğu sektör verilerini karşılaştırmak faaliyetini yerine getiren finansal analiz, işletmenin ilişkili olduğu yatırımcılar, kredi verenler, çalışanlar ve ortaklar gibi ilgili birçok kesime

gereken bilgilerin sağlanması faaliyetini de yerine getirmektedir. Muhasebe ilke ve standartlarına göre hazırlanmış olan finansal tablolar aracılığıyla şirketlerin likidite, etkinlik, borçlanma ve karlılık gibi kriterlerinin değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Finansal analiz amacıyla kullanılabilen dört temel analiz yöntemi bulunmaktadır. Karşılaştırmalı analiz yardımıyla farklı tarihlerde hazırlanmış olan mali tablolarda yer alan kalemlerin değişimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi yapılmakta [3] eğilim yüzdeleri yönteminde temel olarak belirlenen bir yıl kapsamında sonraki yılların ne yönde değişim gösterdikleri belirlenmektedir [4].

Mali tablolarda yer alan kalemler arasında ilişki kurularak oluşan değerleri, kabul edilen standart değerlerle yada sektörün kabul ettiği değerlerle karşılaştırma imkanı sunan oran analizi işletmelerin farklı yönlerini analize imkan sağlamaktadır. Oran analizi hesap veya hesap grupları arasında, matematiksel ilişkiler kurularak işletmenin ekonomik ve mali yapısı ile karlılık ve faaliyetleri hakkında bir sonuca ulaşmaya çalışır [5-6].

Dikey analiz belirli bir dönemdeki bilanço ve gelir tablosundaki kalemlerin birbirleri olan ilişkisinin kurulması esasına dayanmaktadır. Yani bir dönemde oluşan hesap düzeyinin başka bir hesapla kıyaslanması işlemidir. Dikey analiz için mali tablolarda yer alan tutarların birinin 100 kabul edilmesi ve diğer tutarların paylarının bulunması esasına dayalı olan bir analiz niteliğindedir. Aktif toplama 100 değeri yada aktif toplam içinde yer alan dönen varlık veya duran varlık toplamına ayrı ayrı 100 değerinin verilmesi mümkündür. Aynı durum pasif için de geçerlidir. Bu alternatifli durum analiz yapanın amacına göre değişim göstermektedir. Yalnızca dönen varlıklar ile ilgili hesap yapılmak istenmesi ve değişimlerin görülmesinin durumunda dönen varlık toplamına 100 değeri verilmektedir. Kaynak yapısının nasıl bir dağılım gösterdiği yada varlık yapısında ne düzeyde değişimlerin olduğu görülebilmektedir [7]. Temelde statik bir analiz türü olmasına karşın geçmiş dönem ve rakip işletmelerin verileri ile karşılaştırma imkanı sunması bakımından yararlıdır [8]. Gelir tablosu içinde yapılacak dikey analiz satışların yüzdesi cinsinden yapılacak hesaplamayı gerekli kılmaktadır.

1.2.Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörü (Forest Product and Furniture Industry)

Sahip olduğu 20,7 milyon hektarlık orman varlığı ile ülkemiz orman ürünleri sanayi alanında önemli avantajlara sahip konumdadır. Ülke ihracatına katkı sağlayan ev, ofis ve mutfak mobilyası sanayilerinin yanında, kâğıt-karton sanayi, levha sanayi, kapı-pencere sanayi, kaplama sanayii vb. önemli alt sektör grupları da, sürekli gelişen teknolojileri ve tasarım alanında attıkları büyük adımlarla dünya standartlarında üretim yapmaktadırlar. Bugün Türkiye 220'den fazla ülkeye ağaç mamulleri ve orman ürünleri ihracatı yapmaktadır. [9] 1870' li yıllarda sanayi yapılanması içinde yer almaya başlayan Orman ürünleri sanayi sektörü günümüzde binlerce farklı çeşit ürün üretebilme yeteneğine sahip bir sektör konumuna gelmiştir. Mobilya sanayi alt grubu gerek işyeri ve gerekse çalışan sayısı bakımından orman ürünleri sanayi alanında ilk sıralarda yer almaktadır. Büyük çoğunluğunu küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşturduğu orman ürünleri sanayi alanında yer alan büyük ölçekli firmalar sektörün yaklaşık %2,4' lük kesimini oluşturmaktadır. Ağaç ve ağaç ürünleri alt sektörü 2015 yılında toplam 695 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiş olmasına karşın mobilya alt sektörünün ihracat rakamı 6.565 milyon dolar civarındadır. [10]

2. MATERYAL VE YÖNTEM (MATERIAL AND METHOD)

2.1. Materyal (Material)

Çalışma materyalimiz Borsa İstanbul' da faaliyet gösteren Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörü' dür. Sektör bünyesinde 4 adet firma faaliyet göstermektedir. Sektörü oluşturan firmalar şunlardır.

- Doğtaş Kelebek Mobilya Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Gentaş Genel Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Orma Orman Mahsulleri İntegre Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Yonga Mobilya Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Amacımız sektörde oluşan değişimleri şirketlerden bağımsız bir bütün halinde değerlendirmektir. Bu nedenle sektörü oluşturan firmaların 2015 ve 2016 yılları bilanço ve gelir tabloları bir araya getirilmiş, düzenlenmiş ve tek bilanço ve gelir tablosuna dönüştürülmüştür. Elde edilen birleştirilmiş finansal tablolar yardımıyla sektörün varlık yapısı, kaynak yapısı ile gelir ve gider yapıları analiz edilerek değerlendirilmiştir. Firmaların 2015 ve 2016 yılı bilanço ve gelir tablosu bilgileri Kamuyu Aydınlatma Platformunun (KAP) veri tabanından elde edilmiştir. [11]

2.2. Yöntem (Method)

Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün finansal yapısında 2015-2016 yılları arasında nasıl bir değişim yaşadığının belirlenmesi amacıyla dikey analiz ve rasyo analizi yöntemleri kullanılmıştır. Finansal analiz amacıyla kullanılmakta olan dört temel analizden biri olan dikey analiz; bilanço ya da gelir tablosundaki kalemlerin kendi grupları ve genel toplam içerisinde ne kadarlık bir yüzdeye sahip olunduğunun tespiti ve yorumlanması esasına dayanır. Bu yöntem genellikle tek döneme ait finansal tabloların analizi amacıyla kullanılmasına karşın, birden fazla döneme ait finansal tabloların karşılaştırılmasının yapılması ile dinamik bir niteliğe kavuşturulmaktadır. Oran analizi farklı bilanço ve gelir tablosu kalemleri arasında oluşan ilişkinin belirlenmesi amacıyla kullanılmakla beraber 5 farklı alt grupta yer alan oranlardan (Likidite Oranları, Faaliyet Oranları, Finansal Yapı Oranları, Karlılık Oranları, Piyasa temelli Oranlar) oluşmaktadır. Çalışmamızda seçilen 16 farklı oran Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün finansal yapısının incelenmesi amacıyla kullanılmıştır.

3. BULGULAR (FINDINGS)

3.1. Varlık Yapısında Oluşan Değişim (Change in asset structure)

Dönen ve duran varlık yapısında oluşan değişimin incelenen yıllar kapsamında nasıl ve hangi yönde olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan çalışma sonucu Tablo 1' de görülmektedir. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün dönen varlıkların toplam varlıklar içindeki payı 2015 yılında %46 düzeyinde iken 2016 yılında artış göstererek %47 seviyesine yükselmiştir. Duran varlık yapılanması ise yıllar kapsamında %1 düzeyinde bir düşüş göstermiştir. Oluşan değişimler yüzdesel olarak önemli olarak görülmemesine karşın dört farklı firmanın oluşturmuş olduğu toplam değerde önemli bir değişimi simgelemektedir. Dönen varlık grubunda en yüksek paya sahip kalemler ticari alacaklar ve stoklardan oluşmaktadır. Ticari alacaklarda %1,2 düzeyinde bir düşüş alacak tahsilindeki problemin azalmakta olduğunu göstermektedir. Stok seviyesinde incelenen yıllar kapsamında %2,6 düzeyinde bir artış olmuştur. Bu durum sektörün stoklara yapmış olduğu yatırım seviyesini yükseltmiş olduğunu gösterebileceği gibi stokların elde çıkarılmasında sorunlar yaşandığını yada satış kanallarında problem olduğunu da ifade edebilmektedir. Sektörün nakit değerleri ve peşin ödenmiş giderler kalemlerindeki azalma oluşacak olan nakit ihtiyacının yabancı kaynaklardan sağlanabilecek olduğunu göstermektedir.

İncelenen yıllar kapsamında sektör dış kaynağa olan bağımlılığını artırmış durumdadır. Duran varlık kalemleri içinde beklenildiği gibi en önemli kalem maddi duran varlıklardır. Maddi duran varlıklar 2015 yılında duran varlıklar içinde %46,6 düzeyinde bir pay sahibi iken 2016 yılında %44,9 seviyelerine gerilemiştir. Yıllar içinde duran varlıklardaki oluşan azalış, bu alana daha az kaynak bağlandığını göstermektedir. Bu durum öz kaynak yapısında oluşan azalma ile karşılaştırıldığında olumlu kabul edilebilir. Maddi olmayan duran varlık kalemlerinde yüzdesel olarak bir değişim yaşanmamasına karşın, yatırım amaçlı alınan gayrimenkullerde artış dikkat çekmektedir.

Tablo 1. Orman ürünleri ve mobilya sanayi sektörünün varlık yapısında oluşan değişim (Changes in asset structure of forest products and furniture industry sector)

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016
DÖNEN VARLIKLAR	581.300.438	634.788.677	0,46	0,47
Nakit ve Benzeri	26.194.101	14.898.997	0,020	0,011
Ticari Alacaklar	277.049.367	280.359.844	0,219	0,207
Diğer Alacaklar	8.728.227	14.809.583	0,007	0,011
Stoklar	229.181.585	280.946.953	0,181	0,207
Peşin Ödenmiş Giderler	29.489.704	26.735.376	0,023	0,019
Diğer Dönen Varlıklar	10.657.454	17.037.837	0,008	0,012
DURAN VARLIKLAR	688.963.336	721.424.637	0,54	0,53
Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	9.828.939	10.359.426	0,007	0,007
Öz Kaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	18.018.111	25.166.121	0,014	0,018
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	3.544.552	17.768.206	0,002	0,013
Maddi Duran Varlıklar	589.919.772	610.280.059	0,466	0,449
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	22.723.916	24.874.106	0,018	0,018
Ertelenmiş Vergi	30.086.381	31.374.555	0,024	0,023
Diğer Duran Varlıklar	14.841.665	1.602.164	0,011	0,004
TOPLAM VARLIKLAR	1.270.263.774	1.356.213.314	%100	%100

3.2.Kaynak Yapısında Oluşan Değişim (Change in resource structure)

Kaynak yapılanması incelendiğinde özellikle öz sermaye grubunda oluşan azalma ve kısa vadeli borçlarda oluşan yükselme dikkat çekici boyuttadır. Oluşan değişim Tablo 2' de gösterilmektedir.

Yıllar kapsamında 2015 yılında toplam kaynak içinde %34 düzeyinde olan öz kaynak seviyesi 2016 yılında %27 seviyesine gerilemiş durumdadır. Öz kaynak seviyesinde oluşan azalma sektörün sermaye gücünün azaldığını göstermektedir. Ödenmiş sermayenin, yeniden değerlendirme artış fonlarının toplam varlıklar içindeki payı azalmıştır. Sektörün incelenen yıllar kapsamında zarar düzeyi artış göstermiştir. Kısa vadeli borçlar %48' den %58 düzeyine yükselmiş ve sektör genelinde riski düzeyi yükselmiştir. Kısa vadeli borçların genel toplam içinde yükselişi sektör genelinde likidite baskısının artmasına ve finansman giderlerinde yükselmeye neden olmaktadır. Ancak kısa vadeli borçların yükselişinin duran varlık yapılanması ile eş değer hareket etmemesi borçlanmanın duran varlık yapılanmasında kullanılmadığını göstermektedir. Öz kaynak yapısında oluşan azalmada bunu destekler niteliktedir. Kısa vadeli ticari borçlarda oluşan azalma piyasadan borçlanmada sorunlar yaşanıyor olduğunu göstermektedir. Uzun vadeli borçlarda oluşan azalma sektörün 2016 yılında kısa vadeli borçlanma tercihini net bir biçimde göstermektedir. Uzun vadeli borçlanmada oluşan azalma finansman gideri baskısının daha az hissedilmesini sağlayacaktır. Ancak bu durum sektörün finansal kaynaklarında oluşan azalma olarak da yorumlanabilir.

Tablo 2. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün Pasif Yapısında Oluşan Değişim(Changes in resource structure of forest products and furniture industry sector)

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	611.906.786	790.537.517	0,48	0,58
Ticari Borçlar	246.999.669	253.861.181	0,194	0,187
Kısa Vadeli Borçlar	204.369.321	274.965.655	0,161	0,203
Uzun Vadeli Borçlanmanın Kısa Vadeli Kısımları	49.615.754	86.247.401	0,039	0,063
Diğer Borçlar	43.454.935	66.360.450	0,034	0,049
Ertelenmiş Gelirler	46.335.147	85.406.126	0,036	0,064
Diğer Kısa Vadeli, Yükümlülükler	21.131.960	23.696.704	0,016	0,017
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	231.798.587	201.788.390	0,18	0,15
Uzun Vadeli Borçlanmalar	219.018.149	183.947.560	0,172	0,136
Uzun Vadeli Karşılıklar	9.882.208	13.334.006	0,008	0,010
Kıdem Tazminatı Karşılığı	1.410.571	2.518.251	0,001	0,003
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	1.487.659	1.988.573	0,001	0,002
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	843.705.373	992.325.904	0,66	0,73
ÖZ KAYNAKLAR	426.558.401	363.887.410	0,34	0,27
Ödenmiş Sermaye	326.179.767	332.829.767	0,257	0,245
Sermaye Düzeltmesi	-138.406.671	-140.726.139	-0,109	-0,104
Yeniden Değerleme Artışları	188.209.994	188.209.994	0,148	0,138
Kardan Ayrılmış Kısıtlanmış Yedekler	14.547.419	15.278.494	0,012	0,010
Geçmiş Yıl Kar / Zararı	-3.526.600	-43.502.195	-0,003	-0,032
Net Dönem Karı / Zararı	-15.303.614	-86.796.123	-0,011	-0,064
Diğer Öz Kaynaklar	54.858.109	98.593.612	0,044	0,073
TOPLAM KAYNAKLAR	1.270.263.774	1.356.213.314	%100	%100

3.3.Gelir Yapısında Oluşan Değişim (Change in income structure)

İncelenen yıllar kapsamında sektörün satış gelirlerinde artış gösterirken faaliyet karı ve finansman gideri öncesi kar düzeylerinde azalmalar görülmektedir. Brüt kar, vergi öncesi kar ve net dönem karları ise negatif yönlü olarak artış göstermişlerdir. Sektörün toplam satış gelirleri ile brüt kar arasındaki farkın maliyetlerin yüksekliğinden kaynaklanabileceği gibi iade ve yapılan ıskontolar nedeniyle olabileceği de açıktır. Brüt karda oluşan artış bahsedilen durumların incelenen yıllar kapsamında olumlu noktaya dönüştüğü ve satılan malın maliyetinin satışlar içindeki payının azaldığını göstermektedir. Faaliyet karında oluşan azalma sektörün gider kalemlerinde oluşan payın arttığını ve sektörün örgütsel üretim faaliyetlerine daha fazla pay ayırmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu durumun böyle devam etmesi sektörün dış kaynak ile bunları finanse etmesi sonucunu doğurabilecektir. Faaliyet karı sonrasında oluşan zarar büyük oranda finansman giderleri sonucu oluşmaktadır. Finansman giderlerinin temelini sermaye yetersizliği yada yatırımları finanse etmek için kullanılan yabancı kaynakların meydana getirdiği giderler olarak tanımlayabiliriz. Ayrıca kambiyo zararları ve ithalat nedeniyle oluşan finansman giderlerinin payı da dikkate alınması gereken bir durumdur. Oluşan bu maliyet artışı sektörün kar marjının önemli oranda azalmasına neden olmaktadır.

Tablo 3. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün Gelir Yapısında Oluşan Değişim(Changes in income structure of forest products and furniture industry sector)

	01.01. 2015- 31.12.2015	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2016- 31.12.2016
Satış Gelirleri	881.693.080	947.045.957	%100	%100
Brüt Kar	183.580.706	217.160.049	20,8	23
Faaliyet Karı / Zararı	40.186.596	33.829.987	4,5	3,6
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Karı / Zararı	45.991.670	38.679.698	5,2	4,1
Vergi Öncesi Kar / Zarar	-54.812.374	-81.341.985	6,2	8,6
Net Dönem Karı / Zararı	-26.554.512	-83.194.464	3	8,8

3.4.Sektörün Finansal Oranlarında Oluşan Değişim (Change in sectoral financial ratios)

İncelenen yıllar kapsamında Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün finansal oranlarında nasıl bir değişimin olduğunun belirlenmesi amacıyla seçilmiş olan 13 farklı oran hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 4' de gösterilmiştir.

Kısa dönemli borç ödeyebilme gücünün göstergesi kabul edilen ve genel kabul değeri 1,5 olan cari oran sektör genelinde 2015 yılı için 0,949 ve 2016 için biraz daha gerileyerek 0,802 olmuştur. Aynı amaç için kullanılan ve cari orana göre daha anlamlı sonuçlar veren likit oran da yıllar içinde gerileme göstermektedir. Kabul edilen standart değerler 1 olmasına karşın ülkelerin likit yapılarına göre 0,6-0,7 değerlerinin de kabul edilebilir olduğu dikkate alındığında bile sektör bu alanda da istenilen değerden uzak bir yapıda ve yıllar içinde kısa vadeli borçları ödeme kabiliyetinin azaldığı bir düzeyde bulunmaktadır. Riskli yapı yıllar içinde artış gösteren bir konuma ulaşmış gözükmektedir.

Tablo 4. Seçilmiş Finansal Oranlarla Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörü (Forest products and furniture industry with selected financial ratios)

Sektör	2015	2016
Cari Oran	0,949	0,802
Likit Oran	0,575	0,447
Toplam Borç / Öz Kaynak	1,977	2,727
Kısa Vadeli Borç / Toplam Borç	0,725	0,796
Duran Varlık / Öz Kaynak	1,615	1,982
Alacak Devir Hızı	3,182	3,377
Stok Devir Hızı	3,184	2,484
Aktif Devir Hızı	0,694	0,698
Öz Kaynak Devir Hızı	2,066	2,602
Maddi Duran Varlık Devir Hızı	1,494	1,551
Dönen Varlık Devir Hızı	1,516	1,491
Brüt Karı	0,208	0,229
Faaliyet Karı	0,045	0,035
Net Zarar	0,030	0,087
Öz Kaynak Zararı	0,062	0,220
Aktif Zararı	0,020	0,061

Mali yapı ile ilgili olan oranlar incelendiğinde toplam borç / öz kaynak yapısının olumsuz bir gidişat içinde olduğu görülmektedir. Kabul edilen 1 değerini yıllar içinde önemli oranda aşan bir mali durum, varlıkların yıllar geçtikçe üçüncü kişilerden sağlanan fonlarla finanse edildiğini göstermektedir. Aynı sonuç duran varlık/öz kaynak dengesinde görülmektedir. Toplam borç içinde kısa vadeli borç yapısının ağırlığı 2015 yılında %72,5 seviyesinden %79,6 seviyesine yükselmiştir. Sektör risk düzeyini arttıran bir konumda bulunmaktadır.

Faaliyet oranları ile ilgili yapılan hesaplamalar sonucunda stok devir hızı ve dönen varlık devir hızı haricinde diğer faaliyet oranlarında oluşan yükseliş olumlu görülmektedir. Stok devir hızının düşmesi stoklardaki sermayenin nakde dönüşümünde sorunlar olduğunu ya da satışların tereli düzeyde artış gösteremediğini vurgulamaktadır. Alacak devir hızında oluşan yükselme alacakların daha hızlı tahsil edildiği ya da daha kısa vadeli satışlar yapıldığını göstermektedir. Aktif devir hızında yaşana yükselme olumlu kabul edilmesine karşın büyük sanayi işletmeleri için kabul edilen 2 standart değerinin oldukça altında yer alıyor olması aktif varlıkların satışlarla uyumlu bir yapıda olmadığını göstermektedir.

Karlılık oranları dikkate alındığında brüt karda ve faaliyet karında oluşan pozitif görünümün diğer kar oranlarında artan düzeyde negatif seviyelere dönüşmektedir. Brüt karda yıllar içinde oluşan

artış satış gelirlerinin artması ile açıklanabilirken bu artışın faaliyet karına yansımaması sektörel giderlerin ve satış maliyetlerinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca finansal anlamda oluşan yatırımlar ve borç ödeme esaslı olan finansal giderler sektörün yıllar kapsamında zarar oluşumunda artışlar meydana getirmiştir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA (CONCLUSION AND DISCUSSION)

Firmaların finansal yapılarında oluşan değişimleri, gelecekte olabilecek olumlu ya da olumsuz durumları görebilmeleri, muhasebe standart ve ilkelerine göre uygun bir biçimde hazırlanmış finansal tablolar yardımıyla mümkün olmaktadır. Yıllar içinde olan farklılıkların gözlenmesi ve uygun yöntemlerle analizlerinin yapılması gelecekte olabilecek olumsuz durumlara karşı firmaları koruma altına alabilecektir. Firmalarla ilgilenen farklı çıkar gruplarının durum hakkında bilgi sahibi olmaları ve kendilerini elde edilecek sonuçlara göre konumlandırmaları rekabet şartlarının gereğidir. Bu nedenle finansal tablolar yardımıyla yapılacak analizler ve elde edilecek sonuçların farklı gruplar tarafından kendi amaç ve düşünceleri doğrultusunda yorumlamaları normal karşılanmalıdır.

Finansal analiz amacıyla kullanılabilir birçok yöntem olmasına karşın bu çalışmada dikey analiz ve bazı finansal oranlar yardımıyla BİST’de faaliyet gösteren Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörü irdelenmiştir. Yapılan çalışma sektörü temsil eden dört farklı firmanın 2015-2016 yılı bilanço ve gelir tablolarının birleştirilmesi ve sektörel finansal tabloların elde edilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda özellikle yıllar içinde kısa vadeli borçlarda oluşan yükselmenin ve öz kaynaklar yapısında oluşan azalmanın sektör için olumsuz bir durum oluşturduğu görülmüştür. Bu durum sektörün finansal kredi yapısını olumsuz etkileyebilecek ve gelecek dönemlerde farklı finansal sıkıntılarının önünü açabilecektir. Ayrıca maliyetlerde oluşan yükselme ve dış finansal kaynaklar nedeniyle oluşan giderler kar marjlarının aşırı düşmesine yol açmış ve sektör yıllar içinde artan zarar yapısı ile karşı karşıya kalmıştır. Ülke genelinde istihdam ve üretim alanında etken konumda bulunan Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Sektörünün oluşan bu durum karşısında gerekli olan tedbirleri alması gereklidir. Özellikle öz sermaye yapısı güçlendirilmeli, daha düşük maliyetli finansal kaynaklar elde edilmelidir. Bu durum sektörel işbirliği ve sağlanacak devlet destekleri ile oluşturulmalıdır.

5. KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Drake, P.P. and Fabozzi, F., (2012). Analysis of Financial Statements, 3 rd Edition, John Wiley and Son.
- [2] Omağ, A., (2014). Yüzde Yöntemi ile Analiz ve Gıda Sektörüne Yönelik bir Uygulama, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 6(1), 65-82.
- [3] Akgüç, Ö., (2013). Mali Tablolar Analizi, Genişletilmiş 15. Basım, Avcıol Basım, İstanbul.
- [4] Toroslu, V., ve Durmuş, C. N., (2013). Finansal Tablolar Analizi: Kavramlar-Analiz Teknikleri, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- [5] Strickek, D., (1983). Financial Analysis with Ratios, Credit and Financial Management, 9, 2-16.
- [6] Bodur, Ç. ve Teker, S., (2005). Ticari Firmaların Kredi Derecelendirmesi: İMKB Firmalarına Uygulanması, itüdergisi, Sosyal Bilimler, 2(1), 25-36.

[7] Gürsoy, C.T., (2012). Finansal Yönetim İlkeleri, Beta Yayınevi, İstanbul.

[8] Ceylan, A., ve Korkmaz, T., (2006). İşletmelerde Finansal Yönetim, 9. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa.

[9] URL-1, <http://www.kto.org.tr/d/file/orman-urunleri-sektoru>, 10 Ocak 2016.

[10]URL-2, Yıllara göre dış ticaret, <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>, 8 Nisan 2016

[11] URL-3, www.kap.org.tr. 15.02.2017